

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola, (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Argeșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală, (Căransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Bereșana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Ciocotana, Chiorana, Chisețeană, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugiareana, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Hondoleana, Hunedoara, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Lagediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noișana, Olteana, Orașiana, Orientul, Panciovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Răureana, Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Căransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosmăn), Steaua, Târnăveana, Tâbleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânămărtin), Vulturul, (Tâșnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Cercul foștilor elevi ai școlii comerciale române din Brașov.

Sunt aproape trei luni de când a apărut în gazetele noastre apelul cunoscut al directorului A. Vlaicu dela Brașov pentru înființarea unei societăți cu numele de mai sus. Nu știm ce rezultate a dat până acum pornirea frumoasă, de a aduna într'un mănunchiu pe toți foștii elevi ai numitei școli, răslețiți azi prin toate părțile țării, pe unde se găsesse bănci românești. Zic nu știu dacă a prins sau nu ideea bună, dar, după unele semne, stau să cred că însuflețirea și dorul de închegare a rândurilor lipsește și de astădată între „colegi”, și „cei chemați” nu vor auzi nici de astădată glasul chemării spre întovărire. S'au mai încercat, pe cât știu asemenea lucruri, și propagatorii ideii de „organizare” au rămas numai cu deziluzii în urma apelurilor lor.

Nu-mi aduc aminte, ca aceia dintre funcționarii noștri comerciali mai vechi, cari au cercat mai înainte înființarea unui asemenea sau cam asemenea cerc al funcționarilor (absolvenți de școală comercială), să-și fi dat seama publice despre eșecul suferit cu încercările lor și mai ales despre cauzele, cari au împedat înființarea unei astfel de tovarășii. În orice caz se vor fi lovit de unele sau de altele pedeci formale sau de fond, cari — așa se vede — au fost invincibile.

Cu prilejul acesta al noii încercări de asociere a funcționarilor comerciali voiu că-

ută să arăt eu unele pedeci, cari — după mine — îngreuiază, sau fac deocamdată chiar imposibilă asocierea și conlucrarea cu succese vrednice de luat în seamă a elementelor noastre mai culte din branșa comercială și în special a funcționarilor noștri de bancă.*

Aproape toți absolvenții români ai școlii noastre comerciale din Brașov și ai altor școli comerciale din patrie ajung funcționari de bancă aici la băncile noastre. Numai o parte — destul de neînsemnată azi, — trec în „țeară” și iarăși o parte mică se aplică pe alte cariere. Astfel în loc să vorbesc de absolvenții școlii comerciale din Brașov, cred că nu greșesc dacă voiu vorbi în general de funcționarii noștri de bancă. De ce nu ne putem uni noi?

Pentru că suntem încă prea tineri ca grup, ca classă de muncitori; pentru că între noi sunt prea multe elemente heterogene și în legătură cu aceasta pentru că multe bănci de-ale noastre, — durere, în detrimentul lor — nu au ajuns încă să aprecieze după merit munca de contabil și conducător cu cunoștințe speciale. În sfârșit vor mai fi ele și alte multe cauze, cari ne împiedecă să muncim împreună spre întărirea și ajutorarea noastră reciprocă, dar eu mă voiu mărgini de astădată a vorbi ceva mai pe larg numai despre cele amintite mai sus.

Suntem o classă de muncitori mult prea tină, decât ca să ne cunoaștem rostul și puterile. Așa se explică munca reslățită și

* Admitem că într'o formă sau alta, din partea statului ni-s'ar da voie să ne constituim într'o societate.

aşa se explică teama ce-o avem de a nu rămâne fără slujbă şi deci fără pâne. Neputând conta unul la sprijinul moral al celorlalţi colegi, de cari el nici nu ştie de altfel şi cari încă nu ştiu de el, se angajază *oricum* numai să aibă o slujbă şi nici unul nu se orientează şi nici nu ţine seamă de ceilalţi. E o luptă egoistică de-a ajunge fiecare cât mai iute la pâne. Noi nu suntem încă copti pentru cooperatie precum — aceasta este părerea mea personală — poporul nostru, în general luat, nu este încă în stare să priceapă foloasele cooperatiei şi întrucât le-ar vedea aceste foloase, nu este încă în stare să se organizeze pe baze cooperative. O asemănare între noi funcţionarii de bancă de aici şi poporul românesc în general în ce priveşte întovărăşirea şi munca pe baze cooperative, cred că se găseşte în orice caz. Precum în general poporul nostru şi mai ales ţăranii noştri se luptă încă şi acum tot numai cu greutăţile începutului în ale economiei naţionale, se află deci în lupta primitivă pentru pâne — fiecare pentru sine — tot aşa şi noi funcţionarii de bancă, cari existăm ca un grup mai însemnat de-abia de 15—20 ani, ne aflăm încă în stadiul primitiv al carierei noastre şi luptăm — fiecare pentru sine, — văzându-ne fiecare numai interesul propriu, ba chiar fiind în stare a călca în picioare la nevoie interesele colegilor noştri. Aceste rele toate le va delătură timpul şi cultura mai intensivă, de care vom fi părtaşi în viitor.

Sunt prea multe elemente heterogene în corpul funcţionarilor noştri comerciali! Azi fac încă pe directorii de bancă aproape exclusiv advocaţii şi preoţii şi orice alţi particulari, numai oameni cu pregătire anume spre acest scop, nu! Contabili liferează tagma dăscălească şi preotească deasemenea încă prea mulţi, ne mai amintind alte servicii de bancă îndeplinite de pensionişti de tot soiul şi de destui „nepoşi neisprăviţi“. Mă va întrebă cineva, că ce are a face această împrejurare — va recunoaşte oricine că tristă — cu neunirea şi lipsa noastră de însufleţire pentru o organizare conştie şi tare pe baze de cooperatie. Răspunsul meu va fi: *Interesele atâtor feluri de oameni — deşi muncitori pe acelaş teren — nu pot fi identice şi întrucât ar fi, căile lor ducătoare la scop desigur nu vor fi şi nu pot fi aceleaşi.*

Şi această stare de lucruri dăinuieşte şi va mai dăinui încă mult la noi, deoarece va mai trece multă vreme, până când toate băncile noastre vor vedea că timpul cere să-şi schimbe tactica de a economiza în lefuri pentru oameni pricepători la conducerea lor.

În general acestea, cred eu, că au fost şi sunt şi azi cauzele, pentru cari ideea unei asociaţiuni a funcţionarilor noştri de bancă nu află mai mare răsunet între noi.

În ce priveşte pornirea dela Braşov în scopul acesta, aci cred eu că mai este ceva la mijloc. Cred anume, că s'a pus rău teza de a strânge într'o societate numai pe acei funcţionari comerciali etc. cari au absolvat şcoala comercială din Braşov. De ce nu şi alţi absolvenţi de şcoale comerciale români? Sau poate din consideraţiuni de tactică şi de prevedere mai înaltă? Aceasta se poate. Altfel desigur ar fi fost mai bine să se cuprindă în cadrele societăţii de sub înfiinţare toţi funcţionarii comerciali, cari ţin la o instituţie culturală, ca şcoala comercială din Braşov şi cari doresc ca împreună să lucreze la întărirea şi emanciparea lor proprie.

„Funcţionar“.

Uniunea latină.

În *Studiile* mele (an II fasc. I) am amintit în treacăt despre uniunea latină. Broşura fiind scrisă mai mult pentru cetitorii din popor, nu mă puteam estinde asupra detaliilor. Aceste rămân pentru alte broşuri, eventual pentru reviste de specialitate. De data asta, iată informaţiile mai amănunţite asupra *Uniunii latine*.

În scopul de a stabili un sistem uniform al monetelor de aur şi de argint, Belgia, Elveţia, Franca şi Italia au format o *uniune monetară*, încheiând o convenţie în 23 Decembrie 1865. Această convenţie s-a promulgat în Franca prin decretul din 20 Iulie 1866, primindu-şi execuţia cu începerea din 1 August 1866.

Iată cuprinsul convenţiunei:

Art. I. Franca, Belgia, Italia şi Elveţia se constituiesc în stare de uniune pentru ce priveşte pondul, titlul, modelul şi cursul monetelor lor de aur şi de argint.

Pentru prezent, nu se face nici o înnoire în legislaţia acestor patru state, relativ la monetele lor de bilion.

2. Înaltele părţi contractante se obligă a nu fabrica, ori a lăsa să se fabrice, sub marca lor, nici o monedă de aur de alte tipuri, decât piese de o sută franci, de cincizeci de franci, de douăzeci de franci, de zece franci şi de 5 franci, determinate, cât priveşte pondul, titlul, toleranţa şi diametrul, precum urmează:

Piesa	Pondul		Titlul		Diametrul	
	Pondul direct	Toleranţa	Direct	Toler.		
	fr.	grame	miimi	miimi	mm	
Aur	100	32·25806	1	900	2	35
	50	16·12903				28
	20	6·45161	2			21
	10	4·22580				19
	5	1·61290				3

Ele vor admite, fără deosebire, la casele lor publice, piesele de aur fabricate în condiţiile prece-

dente, in unul sau in altul din cele patru state, sub rezerva, totuș, de a exclude piesele, al căror pond va fi redus prin uzare cu un jumătate procent sub toleranțele indicate mai sus, ori al căror tipar va fi dispărut.

3. Guvernele contractante se obligă a nu fabrica, ori a nu lăsa să se fabrice, piese de 5 franci, decât cu pondul, titlul, toleranța și diametrul determinate aci:

Pondul	Toleranța	Titlul	Toleranța	Diametrul
25 gr.	$\frac{3}{1000}$	$\frac{900}{1000}$	$\frac{2}{1000}$	37 mm

Ele vor primi reciproc piesele precedente la casele lor publice, sub rezervă de a exclude piesele al căror pond va fi redus prin uzare cu un procent sub toleranța indicată mai sus, ori piesele al căror tipar se va fi șters.

4. Inaltele părți contractate nu vor fabrica mai mult piese de argint de doi franci, de un franc, de cincizeci centime, și de douăzeci centime, decât in condițiile de pond, de titlu, de toleranță și de diametru, precum urmează:

Piesa	Pondul	Toleranța	Titlul	Toler.	Diametrul	
	fr. c.	grame	miimi	miimi	miimi	mm
Argint	2.—	10.00	5	835	3	27
	1.—	5.00				23
	—50	2.50	7	18		
	—20	1.00	10	16		

Aceste piese vor trebui refondate de către guvernele, cari le vor fi emis, indata-ce se vor fi redus, prin uzare, cu cinci procente sub toleranțele indicate mai sus, ori când tiparul lor se va fi șters.

5. Piesele de argint de doi franci, de un franc, de cincizeci centime și de douăzeci centime, fabricate în condiții diferite de cele indicate în articolul precedent, vor trebui scoase din circulație, înainte de 1 Ianuarie 1869.

Acest termen e prorogat până la 1 Ianuarie 1878 pentru piesele de doi franci și de un franc, emise in Elveția, in virtutea legii din 31 Ianuarie 1860.

6. Piesele de argint fabricate in condițiile articolului 4 vor avea curs legal, intre particularii Statului, care le va fi fabricat, până la concurența de cincizeci franci pentru fiecare plată.

Statul, care le va fi pus in circulație, le va primi dela locuitorii lui fără nici o limitare de cantitate.

7. Casele publice ale oricărui din cele patru țări vor primi monetele de argint fabricate de către unul sau mai multe state contractante, conform articolului 4, până la concurența de o sută franci de fiecare plată făcută la casele amintite.

Guvernele Belgiei, Franciei, Italiei, vor primi in aceeași termini, până la 1 Ianuarie 1878, piesele elvețiene de doi franci și de un franc, emise in virtutea legii din 31 Ianuarie 1860 și care sunt asemănate, sub toate raporturile, in cursul aceleiași perioade, pieselor fabricate in condițiile articolului 4.

Totul sub rezervele indicate la articolul 4, relativ la uzare.

8. Guvernele contractante se angajează a primi reciproc dela casele publice și dela particulari, monetele divizionare de argint emise și a le schimba contra unei valori egale de monetă curentă (piese de aur ori piese de cinci franci in argint) sub condiția ca suma prezentată spre schimb să nu fie inferioară

de 100 franci. Obligamentul acesta va fi prolongit cu doi ani peste termenul tratatului de față.

9. Inaltele părți contractante nu vor putea emite piese de argint de doi franci, de un franc, de cincizeci centime și de douăzeci centime, bătute in condițiile indicate la articolul 4, decât pentru o valoare corăspunzătoare la 6 franci de locuitor.

Această cifră, ținând cont de ultimele recensemente efectuate in fiecare Stat, și de creșterea presupusă a populațiunii până la expirarea tratatului se fixează:

pentru Francia la	230,000,000 franci
„ Belgia „	32,000,000 „
„ Italia „	141,000,000 „
„ Elveția „	17 000,000 „

Se socotește la sumele precedente că guvernele au drept de a bate valorile deja emise:

de Francia, in virtutea legii din 25 Mai 1864, in piese de cincizeci și de douăzeci centime, in valoare de vr'o șesespzece milioane franci.

de Italia, in virtutea legii de 24 August 1862, in piese de doi franci, un franc, cincizeci centime și douăzeci centime, pentru vr'o sută milhoane;

de Elveția, in virtutea legii din 31 Ianuarie 1860, in piese de doi franci și de un franc, pentru zece milioane cincisute mii de franci.

10. De aci înainte se va inscrie pe piesa de aur ori de argint bătută in cele patru state, anul fabricațiunii.

11. Guvernele contractante își vor comunica an de an cotele emisiilor lor de monete de aur și de argint, starea retragerii și refondării vechilor monete, toate dispozițiile și toate documentele administrative relative la monete.

De asemenea își vor da aviz de toate faptele ce interesează circulațiunea reciprocă a pieselor de aur și de argint.

12. Dreptul de acesiune la convențiunea prezentă e rezervat oricărui Stat, care i-ar accepta obligațiile și care ar adopta sistemul monetar al uniunii, in ce privește speciile de aur și de argint.

13. Execuția angajamentelor reciproce cuprinse in convențiunea prezentă e subordonată, intrucât cere trebuința, implinirii formalităților și regulilor stabilite de legile constituționale ale acelor inalte părți contractante, cari le vor pune in aplicație și ceea-ce se obligă a face in termenul cel mai scurt posibil.

14. Convențiunea prezentă va rămânea in vigoare până la 1 Ianuarie 1880. Dacă un an înainte de acest termen, nu va fi denunțată, ea va rămânea obligătoare de plin drept in cursul unei perioade nouă de cincisprezece ani. Și tot astfel, din cincisprezece in cincisprezece ani, dacă nu se denunță la timp.

Convențiunea se inoeste in 5 Noemvrie 1878 intre aceleași State și Grecia, și intră in vigoare la 1 Ianuarie 1880. Diferite alte țări, indeosebi România, Sărbia și cele mai multe republici din America de sud introduc acelaș sistem monetar (deși nu cu acelaș succes).

Textul convențiunii celei nouă nu se deosebește de textul convențiunii din 1865 decât in următoarele puncte.

Toleranța titlului pieselor de aur se fixează la $\frac{1}{1000}$.

Guvernul italian declarând că voește să-și supprime cupurele divizionare de hârtie inferioare de 5 franci, celelalte state contractante, pentru a-i ușura operația, se angajează a scoate din circulația lor și

de a nu mai primi la caselle publice monetele italiene curente de argint.

Aceste monete vor fi admise din nou la caselle publice, ale celorlalte state contractante, când regimul de curs forțat al monetelor de hârtie va fi suprimat în Italia.

Emisiunea pieselor de aur fabricate în condițiile articolului 2, cu excepția pieselor de 5 franci aur, care rămâne deocamdată suspendată, e liberă pentru fiecare din statele contractante.

Emisiunea pieselor de 5 franci argint rămâne provizor suspendată. Ea poate fi reluată, când un acord comun se va fi statorit, în această privință, între statele contractante.

Valoarea pieselor de argint de 2 franci, de 1 franc, de 50 centime și 20 centime se statorește tot în 6 franci de locuitori.

Ținând socoteală de ultimele recensemente, efectuate în statele contractante, suma emisiunilor se determină pentru:

Francia, la	240,000.000 franci
Belgia	33,000.000 "
Grecia	10,500 000 "
Italia	170 000 000 "
Elveția	18,000.000 "

Anul fabricațiunii va fi înscris, în conformitate riguroasă cu data monetizării, pe piesele de aur și de argint bătute în cele cinci state.

Guvernele contractante se vor aviza despre tot ce va veni la cunoștința lor cu privire la contrafacerea sau alterația monetelor lor în țările făcând parte, ori nu din uniune. Îndeosebi se vor încunoștiința despre procedurile aplicate, urmărirea exercitate, represiunile obținute. Ele se vor înțelege asupra măsurilor de luat în comun pentru a preveni contrafacerea și alterațiile, pentru a le reprimă pretutindeni unde se vor fi produs și pentru a le împedea să se mai repeteze.

Ele vor lua, de altfel, măsurile necesare pentru a pune obstacol circulațiunii monetelor contrafăcute sau alterate.

Convențiunea va rămânea în vigoare până la 1 Ianuar 1886. Dacă un an înainte de acest termen, nu va fi denunțată, ea va fi prorogată cu plin drept din an în an pe calea reconducției tacite și va rămânea obligatorie până la expirarea de un an după denunțarea ce se va fi făcut în acest scop.

(Va urmă).

Gavr. Todică.

Asigurarea contra pierderilor de curs.

E cunoscut că o societate privată sau o instituție publică când voește să contracteze un împrumut mai mare face emisiune de efecte publice prin obligațiuni, scrisuri fonciare și lozuri. Aceste efecte, fiecare cu valoare nominală rotundă și provăzute cu cupoane pentru interese le pune în circulațiune, le emite la bursă.

La împrumuturile acestea, cari se amortizează de regulă în suma nominală interesul efectelor nu diferă mult de valoarea nominală. D. ex. cursul scrisurilor fonciare a „Albinei“ este azi la bursa din B.-Pesta 101.— În general efectele din circulațiune se răscumpără cu valoarea nominală prin sortare. În exemplul de sus cu K 100, așa că capitalistul prin sortarea scrisului fonciar e în pierdere de K 1. Contra pierderilor de acest fel se pot face asigurări, cari însă de regulă se fac numai, unde diferența între curs și valoarea nominală este mai mare de 2%. La

împrumuturi contractate prin emisiuni de efecte publice, cari se răscumpără cu premii diferența între curs și valoarea nominală este mai mare, așa că asigurarea acestor efecte este de mare importanță pentru capitalist. Răscumpărarea acestor obligațiuni sau scrisuri fonciare se face peste pari, cu premiu, evaluat în procente, și în cazul acesta oferă detentorilor de obligațiuni o dobândă mai mică, ca cea uzuală pe piețele comerciale, din care cauză apoi obligațiunile le răscumpără cu valori foarte diferite, d. e. cu o valoare de 10—100 sau 1000 ori nominalul. În acest caz obligațiunile se numesc *lozuri*. Există lozuri cu și fără cupoane. La amortizarea împrumuturilor contractate prin emisiune de lozuri, fără cupoane, întreagă anuitatea să și folosește pentru dotarea cu câștiguri mai mari sau mai mici a lozurilor ieșite la sort, unele chiar în valoarea nominală.

În Ungaria pe baza art. de lege IX: 1889 lozuri noi se pot aduce în circulație numai cu învoirea legislațiunii. La intrarea în vigoare a legii au primit privilegiu: „Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület“ și „Magyar Jelzálog-Hitelbank“.

Dacă privim cursurile lozurilor vedem, că acelea sunt toate mai mari, decât cele mai mici câștiguri cu care se sortează lozurile. Pierderea ce poate proveni în caz de sortare cu valoarea nominală se poate asigura la institute de bani și de asigurări. Contractându-se o astfel de asigurare capitalistul, adică proprietarul lozului este *asiguratul*, care plătește o anumită sumă, așa numita *primă*, asiguratorului, care se obligă că în caz când lozul asiguratului se trage, se sortează cu un câștig mai mic, de cât este *cursul lozului asigurat* — să plătească asiguratului diferența.

În Germania se urcă într'un an, suma pierdută prin sortarea lozurilor la circa 30 milioane de mărci. Ramul de asigurare contra pierderilor de curs e pus în practică de la mijlocul secolului trecut și se ocupă cu el nu numai băncile de asigurare, ci și institutele de bani ca ocupațiune laterală.

La asigurările în contra pierderilor de curs calcularea absolut exactă a primelor este mai în grabă posibilă, deoarece legile calculului de probabilitate se pot pune în aplicare în formă mai sigură. Primele, din cauza fluctuațiunii efectelor dela bursă nu se pot stabili pe un timp mai îndelungat, ci numai pe anumite termene mai scurte. Asigurarea aceasta se contractează prin o poliță generală, și are unele însușiri de tot speciale. Așa d. e. obligamentul asiguratului, de a anunța dauna nu există, deoarece asiguratorul mai bine cunoaște pericolul de cât asiguratul, fiind el mai mult interesat a ține în evidență toate tragerile de lozuri și toate planurile de tragere. Din contra asiguratorul are datorință de a aviza pe asigurat despre tragere și pierdere. În decursul asigurării rizicul nu crește, deoarece planul de tragere nu suferă schimbări. Timpul asigurării e de multe ori de tot scurt, câte odată chiar numai de câteva ore, căci tragerea nu ține mult timp. La caz de pagubă asiguratul de cele mai de multe ori nu primește diferența în bani, ci asiguratorul îi livrează un loz nou, ceea ce este pentru asigurat de importanță și favorabil, căci prin aceasta ajunge și pe mai departe în posesiunea unui astfel de loz, cu care poate participa și mai departe la tragere, având astfel speranță de a putea câștiga un premiu mai mare. Dacă asiguratul ar primi diferența în bani gata, atunci de multe ori nu și-ar mai putea cumpăra un loz nou cu același pret, căci cursul poate crește. Cu cât se apropie un loz mai mult de ultimele trageri, cu atât mai puțin se

găsește în circulație, deci pentru asigurat este de cea mai mare importanță să nu primească diferența în bani gata, ci un loz nou.

Condițiunile pe lângă cari contractează societățile asigurările în contra perderilor de curs sunt următoarele: Societatea despăgubește acele pierderi, pe cari le suferă asiguratul prin aceea, că lozurile anunțate de el se trag cu sumă mai mică decât e cursul acelora. Asiguratul e îndreptățit a anunța pentru asigurare toate lozurile, despre care asiguratorul i-a liberat tarife, prin ce acesta înainte se obligă a primi pe lângă primele fixate în tarif toate lozurile amintite în acel tarif. Asiguratorul este obligat, a introduce lozurile, cari voiește să le asigureze, în o carte specială primită dela asiguratorul, având a înștiința pe acesta în scris. Anunțări de asigurare se pot face numai înainte de tragere și anume și pe cale telegrafică sau prin telefon, comunicând numerii și numele lozurilor. Lozurile pot fi asigurate numai la o tragere, sau la mai multe trageri. În cazul ultim asigurarea e valabilă și pe mai departe fără anunțare nouă.

La caz de sortare a unui loz asigurat, asiguratorul plătește asiguratului diferența între cursul și valoarea nominală a lozului, sau îi pune la dispoziție un alt loz. Asiguratorul este obligat a controla imediat după tragere și după apariția listei de sortare cari lozuri s'au tras, și la caz că s'ar fi sortat vre-un loz asigurat în valoarea nominală, a aviză despre aceasta pe asigurat și a-i trimite diferența în bani sau un alt loz nou. Asiguratorul este obligat a aduce la cunoștința asiguratului primele de asigurare, cari le-a fixat pentru unele lozuri și trageri, cel puțin 8 zile înainte de tragere. La caz că asiguratul nu-și plătește primele înainte de tragere, asiguratorul nu e în obligo. Asiguratorul socotește asiguratului spesele de poștă și $1\frac{1}{2}\%$ taxă de timbru, dar minimum 14 fileri.

Spre mai bună orientare iată o parte din o tabelă de prime, a unei societăți din capitală, care este valabilă până la finea anului curent. După aceasta tabelă primește asiguratul la caz că i-se trage lozul cu cel mai mic câștig, sau diferența de curs sau un alt loz nou, nesortat.

Tarifă de premii pe 1911

pentru asigurări în contra perderilor de curs la sortări de lozuri.

Numirea lozului	Sortarea	Taxa de asigurare		Eventuala pierdere de curs resp. rebonificare în bani	
		de bucată			
		K	f		aproximativ
Loz de stat austriac din 1864 întreg	1 Iunie	20	—	290	—
Loz de stat austriac din 1864 jumătate	1 Iunie	10	—	145	—
Loz de credit austriac	1 Iulie	8	50	170	—
Loz comunal vienez	1 Iulie	8	—	225	—
Loz Crucea roșie austriacă	1 Iulie	—	55	40	—
Loz Salm	15 Iulie	37	—	100	—
Loz Clary	30 Iulie	32	—	94	—
Loz Crucea roșie italiană	1 August	—	20	30	—
etc.					

Așa de exemplu vedem că la 1 Iunie s'au sortat lozurile de stat austriac din anul 1864. Cursul unui loz întreg de valoare nominală de K 200 a fost circa 490 și prima de asigurare la acest loz este K 20. La caz că s'a sortat un astfel de loz în valoarea lui nominală, atunci proprietarul a primit numai K 200; perderea a fost deci de K 290. Plătind însă pentru

asigurarea acestui loz suma de K 20, proprietarul a primit sau un loz nou sau diferența de curs în sumă de K 290.

Din cele expuse credem că sunt evidente avantajile asigurărilor în contra perderilor de curs, de care proprietarii lozurilor este bine să facă uz pentru a evita pierderile, uneori simțitoare.

Biroul de informațiune.

Adunarea generală a „Solidarității“, ținută în anul trecut la Brașov, a hotărât — la propunerea direcțiunii — ca aceasta să înființeze un birou de informațiune. Felul cum este contemplat acest birou a fost expus amănunțit în un circular adresat de biroul „Solidarității“ băncilor noastre, circular prin care acestea au fost consultate în această afacere și în care li-s'a cerut prealabila participare la susținerea și folosirea biroului proiectat. Afară de aceasta, principiile după cari se va întocmi biroul de informațiune au mai fost expuse și în articolul „In preajma noilor alcătuirii“ din Nr. 33 al „Revistei Economice“ dela 14 August 1910. Pentru orientarea celor interesați reproducem aci părțile mai însemnate din acel articol. Iată-le:

„A treia dintre alcătuirile, cari se vor pune la cale în urma hotărârilor adunării generale a „Solidarității“ este biroul de informațiune, ce se va activa în legătură cu banca de asigurare.

Cumcă biroul de informațiune este o instituțiune de cel mai mare folos practic o dovedește nu numai serviciile birourilor similare existente și părerile tuturor oamenilor de specialitate ai lumii străine, ci și băncile asociate, cari — la un circular al direcțiunii „Solidarității“ — au răspuns aproape toate că aprobă ideea și bucuros jertfesc pentru realizarea ei. E și natural. Căci azi, când concurența a ajuns așa de mare și când chemarea băncilor nu mai poate fi îndeplinită prin simpla mijlocire a ofertei și cererii de bani, ci când pentru circularea și plasarea mijloacelor financiare se recer încercări și terene nouă, biroul de informațiune e prima și cea mai elementară condițiune a activității noastre din prezent și din viitor.

Cine a urmărit cu atențiune chiar și numai cele ce s'au scris în presa noastră relativ la birourile de informațiune, sigur se va fi convins, dacă nu din alta cel puțin din cazurile practice înșirate, că serviciile unui birou de informațiune la noi, la Români și special la băncile noastre, sunt de un folos care nu se poate plăti în bani. Căci dacă n'ar face altceva acest birou decât să informeze exact lumea de afaceri străine despre relațiile financiare dela noi și băncile noastre — chiar și atunci existența lui ar fi deplin justificată. Ei, dar rolul biroului e cu mult mai mare. El are să ne informeze și despre noi înșine, — un lucru pe care îl vor putea aprea mai bine aceia, cari știu, că grație lipsei totale a unui serviciu corăspunzător de informațiune, mulți, foarte mulți oameni cinștiți, harnici și capabili nu se pot valida în lumea de afaceri, din cauză că nu sunt cunoscuți acolo, unde și cum trebuie și din contră mulți oameni necapabili de orice lucrare serioasă, poate numai pentru că sunt cunoscuți, cum nu sunt, au ajuns să fie o povară, ce

trece mult peste forțele lor, în multe din portofoliile băncilor noastre.

Situațiunii acesteia anormale e chemat să-i facă sfârșit biroul de informațiune. El ne va îndruma în mod firesc capitalurile de acolo de unde ele sunt asigurate mai puțin, acolo unde pot fi mai bine asigurate. El ne va face să înțelegem că rentabilitatea și siguranța capitalurilor plasate se pot afla și în afară de cadrele obicinuite ale afacerilor de bancă. Cu un cuvânt biroul de informațiune va putea fi un nou și bun regulator al afacerilor financiare ale băncilor noastre.

Odată recunoscute foloasele biroului de informațiune, după ce puterile pentru înființarea și susținerea lui s'a constatat că există, nu mai rămâne decât să se afle și modalitatea potrivită de a activa acest birou. Și direcțiunea „Solidarității” a și găsit-o și anume în legătură cu înființarea băncii de asigurare.

Dar poate mulți se vor întreba, ce legătură este între banca de asigurare și biroul de informațiune? O simplă legătură de oportunitate, răspundem noi. Căci se știe că organizarea băncii de asigurare va reclama studii, cari se vor face prin oameni anume destinați spre acest scop. Ei bine, s'a întrebat cu drept cuvânt direcțiunea „Solidarității”: oare acești oameni, cu o cale, n'ar putea să studieze și organizația și întocmirea birourilor de informațiune străine? Desigur, că da, mai cu samă că acest studiu pe lângă că nu procură nici o greutate, se poate face fără jertfe deosebite de timp și bani. Acesta este un motiv. Al doilea motiv e împrejurarea, că banca de asigurare prin însaș activitatea și chemarea ei, are mai multă putință și trebuință de a aduna și a da informațiuni. Căci e știut de ex. că un institut de asigurare nu numai pe aceea pune pond ca să aibă asigurați, ci și pe aceea că ce fel de oameni sunt acești asigurați, ce caracter, ce capacitate de plată, ce avere și între ce împrejurări trăesc? Ba mai mult, o bancă de asigurare, ce se respectă, trebuie să aibă, astfel de informațiuni și despre aceia ce nu-i sunt asigurați, dar aparțin cercului său de activitate. Așa fiind, e prea firesc, că pentru însăși interesele viitoarei bănci de asigurare, e bine și folositor ca biroul de informațiune să se întocmească în legătură, sub conducerea și sub supravegherea acestei bănci. Și în fine e și just ca banca de asigurare, care va avea legături de afaceri cu toate băncile noastre, cari îi vor lăsa materialul asigurat, să facă și ea un contraserviciu acestor bănci, serviciul de informator.

Iată aceste sunt motivele pentru cari adunarea generală a „Solidarității”, la propunerea direcțiunii sale, a decis ca biroul de informațiune să se facă în legătură cu banca de asigurare. Și dacă această bancă va putea fi activată în cursul anului viitor, odată cu ea vom avea și biroul de informațiune — a cărui înființare. — întocmai ca și a băncii de asigurare, încă înainte de asta cu aproape zece ani s'a mai fost proiectat odată, firește în altă formă și sub alte împrejurări. Ceeace nu s'a făcut atunci — suntem siguri —, se va face acum spre binele, folosul și recunoștința tuturor oamenilor de bine*.

La acestea fie-ne permis a adăoga ca principalul în întreagă această chestiune nu este aceea ca biroul să se facă sau nu în legătură cu banca de asigurare, ci aceea să fie bine, practic și cu cât mai puțin jertfe întocmit. Tot creațiunea „Solidarității” va rămâne și tot conform intereselor acesteia va fi întocmit și folosit. Numai să se facă, — iată gândul ce trebuie să ne preocupe pe toți.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea:

Sibiu, 8 Iunie 1911.

Situația pieței internaționale de bani arată dela ultimul nostru raport incoace puține schimbări, doar că în unele piețe mari sunt deja de pe acum presemne că ultimo va ridica față de ele mari pretensiuni. În urma acesteia discontul privat s'a urcat d. ex. în Berlin dela $2\frac{1}{2}\%$ la 3% , pe lângă care etalon se pot primi în permanentă și bani de zi.

În piața internă de bani, după un ultimo puternic, este liniște și oferta și cererea se mișcă în cadre moderate. Până în momentul când scriem aceste șire probabil va fi scăpat și Banca de emisiune de biletele supuse la dare, de cari a avut în circulație la finele lunii trecute în sumă de K 85.6 milioane. Discontul privat cotează de altcum la cambii vieneze de prima bonitate cu $3\frac{7}{16}\%$, la cambii budapestane $3\frac{5}{8}\%$, pe când cambiile morilor s'au discontat cu $3\frac{7}{8}\%$, iar cambii de portfel dela $4\frac{1}{4}\%$ în sus.

CRONICA.

Epilogul unui articol tendențios. În Nr. 35 dela 28 August a. tr. al revistei noastre am avut prilej a da o desmintire categorică unor aserțiuni tendențioase apărute în Nr. 136/1910 al ziarului „Lupta” sub titlul „Albina” face târguri nesocotite*.

Prin cele publicate în articolul amintit d-nii advocați Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra din Murășoșorheiu simțindu-se vătămați în cinstea lor personală — au intentat autorului, dlui Teodor Muica, preot în Erdőszyörgy proces de calumnie, care eră să se pertracteze în zilele trecute.

Precum aflăm actorii și-au revocat acțiunea după ce dl T. Muica le-a dat și în publicitate următoarea

Declarațiune:

Subscrisul în calitate de autor al articolului „Albina face târguri nesocotite”, apărut în lupta Nr. 136/1910 declar, că articolul din chestie nu corăspunde adevărului, fiind supărat, când l'am scris.

În consecință revoc toate afirmările de fapte defăimătoare, precum și expresiile vătămătoare, scrise la adresa advocaților Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra, și le cer iertare.

Mă deoblig a publică declarația aceasta în „Gazeta Transilvaniei” și „Românul” pe spesele mele, dându-le totodată numiților domn dreptul, ca pentru cazul când n'ași satisface acestei îndatoriri — a o publica dănșii pe spesele mele.

Dau obligamentul ca să plătesc de azi în șase luni suma de 500 adecă cincisute coroane „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”.

La ca, că n'ași satisface acestui deobligament, le compete dlor advocați dreptul de actorat, ca în

numele Dumniilor să mă înprocesueze și după încasarea sumei să o plătească la locul destinat. Eventual are și Asociațiunea dreptul de actorat.

Bd a pestea, 28 Maiu 1911.

Teodor Muica m. p.

Dimitrie Birăduțiu m. p. martor.

Dr. Weisz m. p. martor.

George Datu tinăr m. p. martor.

Dr. Enea Draia m. p.

Dr. Bucur Băra m. p.

Sumar.

Cercul foștilor elevi ai școlii comerciale române din Brașov. — Uniunea latină. — Asigurarea contra perderilor de curs. — Biroul de informațiune. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Epilogul unui articol tendențios.

„HAȚIEGANA“, institut de credit și economii în Hațeg.

CONCURS.

„Hațiegana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Hațeg, prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului:

a) de director executiv

cu termin de 30 Iunie st. n. 1911 cu următoarele condițiuni:

1. Recurenții, au să dovedească calificațiunea sau cu testimoniu despre absolvarea academiei comerciale sau să arete că au doctoratul juridic, precum și atestatul de serviciu de până aci.

2. Alesul nu poate avea altă ocupațiune și trebuie să depună o cautiune de K 5000 în bani gata, imobile sau efecte.

3. Beneficiul se statorește în K 3,200 salar anual, K 800 bani de quartir și tantiema statutară de 2%.

4. Instituirea se face deocamdată provizor pe un an.

b) de contabil

la filiala din Pui, cu următoarele condițiuni:

Recurenții au să dovedească absolvarea școlii comerciale sup. și că au praxă de bancă ca se poată conduce independent agențele filialei.

Cei ce vor fi versați în ale cărții funduare vor fi preferiți.

Beneficiul se statorește cu K 1600 salar anual, iar după un an de probă alesul va fi definitivat și va intra la fondul de pensiune și tantiema statutară.

Hațeg, la 18 Maiu 1911.

Nr. 131 (3—3)

Diracțiunea.

„VICTORIA“, institut de credit și economii, Arad.

CONCURS.

Publicăm concurs cu termin până la 30 I. crt. pentru 4 practicanți la institutul nostru.

La concurs se admit numai absolvenți de școllele comerciale, cari vorbesc și scriu bine românește și ungurește, și cari sunt invitați să și prezinte petițiile în persoană.

Salarul și celelalte drepturi și datorințe sunt normate în regulamentele și hotăririile direcțiunii.

Arad, 7 Iunie 1911 n.

Nr. 132 (1—1)

Diracțiunea.

„CORONA“, inst. de cred. și econ. soc. ac. în Bistrița.

CONCURS.

Diracțiunea institutului de credit și economii, „Corona“ din Bistrița, publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant**, dotat cu un salar anual de 1200 coroane, solvit în rate lunare de 100 coroane.

Reflectanții au să documenteze absolvarea școllele comerciale superioare, că posed limba română, maghiară și germană atât în vorbire, cât și în scriere, și că peste tot au sau nu praxă în contabilitate ori în li-cuidatură.

Reflectantul va fi obligat a lucră și în bransa asigurărilor. Este a se indica întru cât se cunoaște și în afacerile funduare.

Terminul de înaintare a petițiunilor este până în 25 Iunie crt., iar postul este de-a se ocupă îndată după alegere, — întru cât se poate.

Bistrița, la 3 Iunie 1911.

Nr. 133 (1—1)

Diracțiunea.

„PATRIA“, cassa de econ. soc. pe acțiuni în Blaj.

AVIZ.

„Patria“, cassă de economii, societate pe acții în Blaj, are lipsă de doi **practicanti**.

Salarul anual este 1200 coroane.

Reflectanții să și trimită documentele de calificație până în 20 Iulie 1911.

Se recere și cunoștința limbilor germană și maghiară.

Blaj, la 5 Iunie 1911.

Nr. 134 (1—2)

Diracțiunea.

„Vulturul“, institut de credit și economii, societate pe acții în Tășnad.

Prospect.

Adunarea generală ordinară din 4 Martie 1911 hotărînd urcarea capitalului social dela suma actuală de Cor. 100.000 la *Cor. 200.000*, direcțiunea emite 1000 acții nouă în prețul nominal de Cor. 100 plus Cor. 3 spese de emisiune de bucată.

Acțiunile noiei emisiuni se rezervă în primul rând pentru acționarii actuali ai institutului avînd fiecare acționar dreptul de preferință să opteze pentru atâtea acții, câte posedă trecute în registrul acționarilor pe numele lui pînă în 4 Martie n. 1911, sau la câte și-a legalizat dreptul pînă în ziua amintită.

Terminul de optare precum și subscrierea nouă a acțiilor din emisiunea aceasta se fixează pe ziua de 1 August n. 1911 incluzive. Acționarii, cari pînă la acest termin nu au participat la subscriere și nu au achitat rata primă și spesele de emisiune, își pierd necondiționat dreptul de optare și numai la atâtea acții vor putea conta, câte vor cădea pe ei în proporția din acțiunile subscrise de acționarii noi.

Abateri dela condiția, că acțiunile nouă să fie înregistrate pe proprietarul vechiu, se admit numai erezilor legitimi.

Prețul acțiilor se va plăti în 9 rate bilunare și anume:

1. Rata primă de C. 10 + C. 3 spese de emisiune incluzive pînă în 1 August n. 1911.
2. Rata a doua de C. 10 incluzive pînă în 1 Octomvrie n. 1911.
3. Rata a treia de C. 10 " " " 1 Decemvrie n. 1911.
4. Rata a patra de C. 15 " " " 1 Februarie n. 1912.
5. Rata a cincia de C. 10 " " " 1 Aprilie n. 1911.
6. Rata a șasa de C. 10 " " " 1 Iunie n. 1912.
7. Rata a șeptea de C. 10 " " " 1 August n. 1912.
8. Rata a opta de C. 10 " " " 1 Octomvrie n. 1912.
9. Rata a noua de C. 15 " " " 1 Decemvrie n. 1912.

Se pot plăti și mai multe rate deodată.

Din acțiunile neoptate de acționarii vechi, acționarii noi vor fi împărțâșiți în atâtea acții, câte vor cădea pe ei în proporția subscrierilor nouă.

Acționarii, cari vor achită înainte de expirarea vre-unui an întreg prețul acțiilor, vor participa la dividendă anului următor cu acțiunile noue întocmai ca și cu cele vechi.

Vărsămintele se vor cvită cu titlul provizor și pînă la finea anului acela, în care s'a plătit prețul întreg al acțiilor, se vor fructifica cu 5%, iar după vărsămintele restante după termin se vor compută 6%.

Tășnad, (com. Szilágy) la 4 Martie 1911.

Directiunea.